

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

The Development Of Analytical Reading Skills In Thai Through The SQ4R Learning Activities For the 9th Grade Students

อมิรดี คำจริง¹, ภูษิต บุญทองเถิง² และสมาน เอกพิมพ์³

Aphiradee Khamching¹, Phusit Boonthongtherng² and Samarn Ekkapim³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1, 2, 3}

Faculty of Education, Rajabhat Mahasarakham University^{1, 2, 3}

Corresponding author, Email: aphiradee.tukta2542@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียน ก่อนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดกลาง สังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่น ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง (2) แบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ที่เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test (Dependent Samples)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง ที่จะอ่าน เช่น ให้ดูภาพหรือวิดีโอที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เกมทางการศึกษา การใช้คำถาม ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ให้นักเรียนสำรวจ (Survey-S) บทอ่าน และอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ 2) นักเรียนร่วมกันตั้งคำถาม เชิงวิเคราะห์ (Question-Q) จากบทอ่าน 3) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read-R1) และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4) นักเรียนจดบันทึก (Record-R2) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ 5) นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญ (Recite-R3) จากคำถามในขั้น Question ตามแผนผังความคิด โดยใช้ภาษาของตนเอง และ 6) นักเรียนทบทวน (Reflect-R4) วิเคราะห์ บทอ่าน แสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำจากบทอ่าน และขั้นที่ 3 ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้

ด้วยคำถาม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.88/81.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ (80/80) ที่กำหนด 2) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ หลังเรียนได้รับการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.69)

คำสำคัญ : ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R, ความพึงพอใจของนักเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to develop analytical Thai reading skills through the SQ4R learning activities for 30 students in the 9th grade students with an efficiency of 80/80 ; 2) to compare the results of using of the SQ4R learning activities with 30 the 9th grade students using analytical Thai reading skills of the same students before and after; and (3) to study the satisfaction of the third-year secondary school students regarding the SQ4R learning activities. The sample consisted of 30 the 9th grade students, obtained using the cluster random sampling. Technique, who were studied in the second semester of academic year 2023 at Wat Klang School Under Khon Kaen Municipality, Khon Khan Province. The research instruments included (1) 6 lesson plans for 12 hours, (2) 30 items of multiple-choice test for assessing analytical Thai reading skills, and (3) 10 items of questionnaire on students' satisfaction. The collected data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and t-test. (dependent samples)

The research findings revealed that: 1) Organizing analytical Thai reading skills learning activities using SQ4R learning activities for Grade 3 students consists of 3 main steps: Step 1. Stimulate students' interest to link to the subject to be read, such as watching pictures or videos related to the subject they are reading. Educational Games, Question Use, Step 2 Teaching is a learning activity to improve analytical reading skills, which has 6 sub-stages as follows: 1) Survey-S, reading and reading the text roughly, 2) Students jointly ask analytical questions (Question-Q) from the reading, 3) Students read the reading carefully (Read-R1) and find the answers to the set questions, 4) Students take notes (Record-R2). Along with taking note of the answers to the questions set. 5) Students summarize important points (Recite-R3) from questions in the Question stage according to the mind map using their own language, and 6) Students review (Reflect-R4) analyze the reading. comment The teacher will review the questions and answers obtained from the reading. If important information is missing, students should go back and reread the reading. Students and teachers jointly summarize the learning outcomes. The teacher checked the learning results with questions Addition, the developed of the SQ4R learning activity on analytical Thai reading skills among students had an efficiency (E_1/E_2) of 80.88/81.44, which met the required criterion of 80/80. 2) The students showed gained in analytical Thai reading skills ' from before learning through the SQ4R learning activities at the .05 level of significance. And 3) They indicated their satisfaction with learning through the SQ4R learning activities in overall at the most level.

Keywords: Analytical Thai reading skills, SQ4R learning activities, students' satisfaction

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทั้งในด้านการศึกษาและชีวิตประจำวัน เนื่องจากการอ่านช่วยให้รับรู้และเข้าใจข้อมูลใหม่ สามารถเรียนรู้เรื่องใหม่ และพัฒนาความคิดได้มากขึ้น ดังนั้น การพัฒนาทักษะการอ่านให้กับผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษ และการเติบโตส่วนบุคคลในอนาคต หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน จึงเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับความสำคัญของการอ่านในการศึกษาและชีวิตประจำวันของบุคคลในสังคมในปัจจุบัน และอนาคต การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการได้รับข้อมูลและความรู้ เท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์และเข้าใจข้อคิด ความคิดเหล่านี้จะช่วยให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและในอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ต้องการทักษะในการวิเคราะห์เนื้อหา อย่างลึกซึ้ง เช่น การตั้งคำถามเพื่อเข้าใจเนื้อหาอย่างละเอียด การจับใจความสำคัญของข้อมูลที่อ่าน เพื่อให้เราสามารถเข้าใจ มุมมองของผู้เขียนหรือเหตุการณ์ได้อย่างเต็มที่ การอ่านอย่าง พิจารณาและการใช้ความคิดในการไตร่ตรองเป็นกระบวนการ ที่สำคัญ เนื่องจากมันช่วยให้เราสามารถพัฒนาความคิด Critically Thinking และสามารถวิเคราะห์เหตุผลต่าง ๆ ที่อยู่เบื้องหลังของ ข้อความหรือเหตุการณ์ สรุปเรื่องราวในสิ่งที่อ่านเป็นการทำความเข้าใจ เพิ่มเติมที่เราได้รับจากการอ่านโดยสรุปเรื่องราวหรือเนื้อหาให้เข้าใจ อย่างถูกต้องและกระชับ เพื่อให้เราสามารถนำเรื่องราวหรือข้อมูล นั้นไปใช้ในการชีวิตประจำวันหรือในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องอาศัยทักษะการคิด วิเคราะห์ก่อน เพราะการคิดมีความสำคัญทั้งต่อการอ่านและการ ดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันดังที่ วัชรยา เล่าเรียนดี (2552, น. 10) ได้กล่าวว่า “การคิดวิเคราะห์หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูดหรือพฤติกรรมการปฏิบัติที่บ่งบอกถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุม โดยบอกอธิบายเหตุผลประกอบเรื่องที่รู้ ระบุมุมความคิดรวบยอด ระบุปัญหา ระบุความ เชื่อมโยงของความคิดรวบยอดต่าง ๆ และ รายละเอียดของเรื่องที่อ่านสามารถที่จะแจกแจง จำแนกแยก องค์ประกอบส่วนประกอบต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลที่เป็นหลักฐาน

สำคัญเพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจและประเมินผลหรือเพื่อ สรุปอย่างเหมาะสม”

ผลการประเมิน PISA ประเทศไทยในปี 2018 มีคะแนนการอ่าน 393 คะแนน และมีผลการประเมิน ความสามารถด้านการอ่าน โดยระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 49.64 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.00 และระดับประเทศมีคะแนน เฉลี่ยร้อยละ 46.46 (ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สสวท., 2561) อีกทั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ขอนแก่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลการ ประเมินความสามารถด้านการอ่านเฉลี่ยร้อยละ 44.35 ลดลงร้อยละ 0.76 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีการศึกษา 2562 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น, 2564) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ปัญหาด้านการอ่านของการศึกษาไทยที่ควรเร่งแก้ปัญหาให้ผู้เรียนมี ทักษะการอ่านที่คล่องแคล่ว โดยผู้สอนสามารถพัฒนาผู้เรียนผ่าน สื่อการสอนหรือพัฒนาผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ ในการพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียนได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้พบงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัด กิจกรรมการอ่านโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีสอนในการ พัฒนา ความสามารถด้านการอ่าน ซึ่งพัฒนามาจาก SQ3R ที่เป็น แนวความคิดของ Francis P. Robinson (Francis P. Robinson, 1970, อ้างถึงใน พิรุณเทพ เพชรบุรี, 2559: 147) ต่อมาได้พัฒนา เป็น SQ4R โดย Walter Pauk (Walter Pauk, 1984, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วงาม, 2556: 5) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอน 6 ขั้นตอน ที่ชัดเจนทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่าน โดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า แต่ถ้ามักมีการใช้คำถามจะช่วยให้ นักเรียน ได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ เมื่อครูผู้สอนถาม โดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากขั้นที่ 1 ให้ผู้อ่าน สรุปรว (S: Survey) หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหา จุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Q: Question) เพื่อให้การอ่าน เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง ขั้นที่ 3 ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความ R ตัวที่ 1 อ่าน (Read): ในขั้นตอนนี้ผู้เรียน จะอ่านบทเรียนอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ R ตัวที่ 2 บันทึก (Record): จดบันทึกข้อมูลที่สำคัญจากการอ่าน

โดยมุ่งเน้นบันทึกสิ่งที่จำเป็นและสำคัญที่สุด R ตัวที่ 3 (Recite): ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องตอบคำถามหรือเขียนสรุปจากบทเรียนตามความเข้าใจของตนเองวิเคราะห์และวิจารณ์ R ตัวที่ 4 (Reflect): ในขั้นตอนสุดท้ายผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์และวิจารณ์ข้อมูลที่ได้รับ โดยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่แล้ววิธีสอนแบบ SQ4R เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียน เนื่องจากช่วยให้มีการทบทวนข้อมูลอย่างละเอียด และสร้างความเข้าใจที่เชื่อถือได้ในเนื้อหาที่อ่าน ขั้นตอนต่อมาคือ การตั้งคำถามจากบทอ่าน ซึ่งการเปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามตามความสนใจสามารถตอบสนองของนักเรียนแต่ละคนที่มีความสนใจที่แตกต่างกัน การตั้งคำถามก่อนการอ่านอย่างละเอียดมีประโยชน์มากในการช่วยให้นักเรียนมุ่งมั่นในการอ่าน เพราะมีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่จะอ่าน ทำให้นักเรียนมีการวิเคราะห์และค้นหาข้อมูลในเนื้อหาอย่างมีเป้าหมาย การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน โดยช่วยให้พัฒนาทักษะการอ่านอย่างละเอียดและเชิงวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการกำหนดขั้นตอนในการอ่านที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และวิเคราะห์เนื้อหาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาของ เมฆลา ลือโสภา (2556) เกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีแบบปกติ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและน่าประหลาดใจ เนื่องจากการยืนยันว่าวิธีการสอนที่มีการกำหนดขั้นตอนชัดเจนและการสนับสนุนการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมีผลต่อการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนอย่างแท้จริง การอ่านออกเสียง การควบคุมเหตุการณ์ การอ่าน และการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นทักษะที่สำคัญในการอ่านอย่างเป็นทางการและเป็นที่ต้องการในการศึกษา การพัฒนาทักษะเหล่านี้ผ่านการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R อาจช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเรียน ทำให้มีความสามารถในการเข้าใจและตอบสนองต่อเนื้อหาที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงปัญหาการขาดทักษะด้านการอ่านของนักเรียน จึงต้องการที่จะพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ให้มีทักษะด้านการอ่านที่ดีขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนที่จะพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (80/80)
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R มีทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 10 ห้อง รวมทั้งหมด 397 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 จำนวน 30 คน โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R
3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 สาระที่ 1 การอ่าน รายวิชา ท 23101 ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กำหนดเวลา 12 ชั่วโมง

5. เวลาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง (ไม่รวมเวลาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 3 ชั่วโมง)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 6 แผน 12 ชั่วโมง ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.53)

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบวัดมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทุกข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก 0.59-1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.99

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ โดยข้อคำถามมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทุกข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลวัดกลาง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R รวมทั้งมีการเก็บข้อมูลและทดสอบย่อยท้ายแผนระหว่างตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง ตามลำดับจนครบ

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที และวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R

4. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทดสอบย่อยระหว่างเรียนและหลังเรียน

2. เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์หลังเรียนการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยใช้ t-test (Dependent Sample)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์แปลผลความพึงพอใจที่กำหนด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ชื่นนำเข้าสู่บทเรียน มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่อง ที่จะอ่าน เช่น ให้อุปภาพหรือวิดีโอที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เกมทางการศึกษา การใช้คำถาม ขั้นที่ 2 ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ 1) ให้นักเรียนสำรวจ (Survey-S) บทอ่าน และอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ 2) นักเรียนร่วมกันตั้งคำถาม เชิงวิเคราะห์ (Question-Q) จากบทอ่าน 3) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read-R1) และค้นหา คำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4) นักเรียนจดบันทึก (Record-R2) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ 5) นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญ (Recite-R3) จากคำถามในชั้น Question ตามความคิด โดยใช้ภาษาของตนเอง และ 6) นักเรียนทบทวน (Reflect-R4) วิเคราะห์ บทอ่าน แสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำจากบทอ่าน ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ ครูตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถาม และประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีรายละเอียด ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คะแนน	คะแนนเต็ม	N	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
E ₁	60	30	48.53	123	80.88
E ₂	30	30	24.43	4	81.44
ประสิทธิภาพ E ₁ /E ₂ เท่ากับ 80.88/81.44					

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E₁/E₂) เท่ากับ 80.88/81.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ทดสอบ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	t	Sig.
หลังเรียน	30	24.43	4	81.44	18.1 [*]	0.00

หมายเหตุ. * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.43 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนพบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ SQ4R

ข้อที่	ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความพึงพอใจ
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ฉันสนใจการอ่าน อ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ เรื่องราวต่าง ๆ	4.87	0.72	มากที่สุด
2	ฉันชอบกิจกรรมการ เรียนรู้ SQ4R ซึ่งมีขั้นตอน ชัดเจนตามลำดับทั้ง 6 ขั้นตอน คือ	4.43	0.72	มาก
2.1	ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ อ่านคร่าว ๆ (S-Survey)	4.33	0.79	มาก
2.2	ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถาม จากเรื่อง (Q-Question)	4.77	0.42	มากที่สุด
2.3	ขั้นตอนที่ 3 การอ่าน อย่างรอบคอบนักเรียน อ่านเพื่อหาคำตอบอีก ครั้ง (R1-Read)	4.40	0.95	มาก
2.4	ขั้นตอนที่ 4 การจดจำ นักเรียนทำความเข้าใจ คำตอบ (R2-Record)	4.50	0.67	มาก
2.5	ขั้นตอนที่ 5 การเขียน สรุปใจความ (R3-Recite)	4.67	0.60	มากที่สุด
2.6	ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็น จากเรื่อง (R4-Reflect)	4.20	1.33	มาก
3	ฉันรู้สึกมีความสนใจใน การวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน	4.67	0.54	มากที่สุด
4	กิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ทำให้เกิดทักษะ การอ่านภาษาไทยเชิง วิเคราะห์ได้ดีขึ้น	4.60	0.55	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ข้อที่	ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S. D.	ระดับความพึงพอใจ
5	ฉันชอบที่กิจกรรมการ เรียนรู้ SQ4R ทำให้ฉัน กล้าแสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	4.47	0.81	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้มี ลำดับขั้นตอนต่อเนื่อง ชัดเจนไม่สับสน ช่วยให้ ฉันมีทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์ที่ดีขึ้น	4.77	0.42	มากที่สุด
7	กิจกรรมการเรียนรู้เปิด โอกาสให้ฉันได้รับการ พัฒนาทักษะการคิดเชิง วิเคราะห์ การอภิปราย และสะท้อนผลเรื่องราว ต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้ดี	4.63	0.55	มากที่สุด
8	ฉันสนุกกับกิจกรรมการ เรียนรู้ โดยการฝึกสำรวจ บทอ่านและอ่านละเอียด ร่วมกับตั้งคำถาม ค้นหา คำตอบ จดบันทึก สรุป ประเด็นและสะท้อน ความคิดกับเพื่อน ๆ และครูผู้สอน	4.53	0.62	มากที่สุด
9	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วย กระตุ้นให้ฉันเกิดความ กระตือรือร้น	4.53	0.67	มากที่สุด
10	ฉันชอบกิจกรรมการ เรียนรู้ที่สามารถนำไป ป ร ะ ยู ก ตั ้ ใช้ ใน ชีวิตประจำวันและการ คิดวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ จากการอ่าน	4.43	0.76	มาก
รวม		4.53	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจรายการข้อ 2.2 ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถามจากเรื่อง (Q-Question) มากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.42) และรายการที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รายการข้อ 2.6 ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากเรื่อง (R4-Reflect) ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 1.33)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) 80.88/81.44 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัย โดยขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน มีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่อ่าน เช่น ให้อ่านภาพหรือวิดีโอที่สัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เกมทางการศึกษา การใช้คำถาม ขั้นที่ 2 ชี้นำสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนย่อย คือ 1) ให้นักเรียนสำรวจ (Survey-S) บทอ่าน และอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ ขั้นนี้จะช่วยให้นักเรียน มองเห็นภาพรวมและขอบเขตของเรื่องราวว่ากล่าวถึงสิ่งใด อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนสามารถเรียบเรียงความคิด 2) นักเรียนร่วมกันตั้งคำถาม (Question-Q) จากบทอ่านการตั้งคำถามนี้จะช่วยให้ นักเรียนมีความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้เข้าใจเรื่องได้เร็ว ซึ่งผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันตั้งคำถามตามความสนใจของนักเรียนเอง ซึ่งการตั้งคำถาม นั้นสามารถระบุระดับของความคิดได้ว่าจะตั้งคำถามที่ถามถึงความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้หรือการวิเคราะห์ และหากคำถามที่นักเรียนตั้งเป็นคำถามที่ยังไม่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์

ผู้วิจัยจะช่วยเสริมคำถาม โดยถามเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งความคิดเห็นนั้นจะมีน้ำหนักน่าเชื่อถือหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการให้เหตุผลในการสนับสนุนความคิดเห็นของนักเรียนและการตั้งคำถามยังเป็นการให้นักเรียนมีเป้าหมายหรือมีแนวทางในการอ่าน ซึ่งสอดคล้อง กับสูตร สลิทพานท์ และคณะ (2545, น. 290) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอน 100 แบบ SQ4R สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านที่ดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า จะทำให้การอ่านไม่มีจุดหมายที่แน่นอนว่าต้องการอะไรหลังการอ่าน แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ผู้เรียนได้แนวคิดจากคำถาม และพยายามหาคำตอบ ดังนั้นการใช้คำถามในขั้น Question จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ อีกทั้งมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน 3) นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด (Read-R1) และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4) นักเรียนจดบันทึก (Record-R2) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านโดยบันทึก ตามแนวคิดของ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ในขั้นตอนนี้ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ทัศนะของผู้แต่ง เพื่อให้ทราบจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง โดยบันทึกตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ การจดบันทึกจะทำให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และสามารถถ่ายทอดความคิดออกมา ช่วยให้นักเรียนจดจำในสิ่งที่เรียนได้ดีมีความน่าสนใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน เกิดจินตนาการและสร้างสรรค์ผลงานได้มากกว่า สอดคล้องกับ ธัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์ (2550, น. 50-52) ที่กล่าวถึงหลักการของแผนผังความคิดไว้ว่า สอดคล้องกับการทำงานตามธรรมชาติของสมอง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดที่เป็นระบบชัดเจน พร้อมทั้ง สามารถสรุปสิ่งที่เรียนออกมาเป็นแผนผังเพื่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2555, น. 388) ที่ได้กล่าวไว้ว่าแผนผังคิดสามารถนำไปใช้ใน การเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหานั้นง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจำได้นาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้เรียนประมวลมานั้นอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย การบันทึกเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบ

ระเบียบอยู่ในรูปที่อธิบายให้เข้าใจ และ จดจำได้ง่าย 5) นักเรียนสรุปประเด็นสำคัญ (Recite-R3) จากคำถามในขั้น Question ตามความคิด โดยใช้ภาษาของตนเอง เพื่อเป็นการย้ำความคิดของตนเองอีกครั้ง และ 6) นักเรียนทบทวน (Reflect-R4) วิเคราะห์บทอ่าน แสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำจากบทอ่านอีกครั้ง และ ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ด้วยการบันทึก ตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยคำถามในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้สรุปความคิดรวบยอดอีกครั้ง ซึ่งจากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้จะเห็นได้ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอน เป็นระบบ ฝึกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกทักษะด้วยตนเอง โดยเฉพาะขั้น Question-Q นักเรียน ร่วมกันตั้งคำถามจากบทอ่าน การตั้งคำถามจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเพิ่มความสนใจและเข้าใจในตัวบทอ่านมากยิ่งขึ้น เพราะคำถามจะช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถาม และพยายามหาคำตอบ ทำให้นักเรียนอ่านเนื้อหาที่อยู่ในขอบเขต เป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกับกานต์ธิดา แก้วกาม (2556, น. 51-52) ที่กล่าวถึงวิธีสอนแบบ SQ4R ไว้ว่า เป็นวิธีการสอนที่มีระบบที่ชัดเจน ช่วยฝึกทักษะการคิด เพราะแต่ละขั้นตอนฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ นอกจากนั้น ยังกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีความกระตือรือร้นในการเรียน ที่สำคัญวิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยทำให้การอ่านของผู้เรียนเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมาย มีขอบเขต ช่วยให้เกิดความเข้าใจใน เนื้อหา ทำให้การอ่านของผู้เรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริพร รัตนมู (2559) ที่ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R สรุปได้ว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนำมาพัฒนาทักษะการอ่านสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้ ทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เพราะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยการตั้งคำถาม แล้วนำไปสู่การอ่านวิเคราะห์เรื่องราวต่าง ๆ เพื่อหาคำตอบโดยสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล ซึ่งวิธีการดังกล่าวผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการอ่านบทเรียนรายวิชาอื่น ๆ หรือการอ่านเพื่อรับสารในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555, น. 120) กล่าวถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นขั้นที่ครูจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับนักเรียนและประโยชน์สูงสุดที่นักเรียนควรจะได้รับและมีการจัดการกิจกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างต้นตัว และใช้กระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ต่าง ๆ อันจะนำนักเรียนไปสู่เกิดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่แท้จริง

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ที่ช่วยในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจรายการข้อ 2.2 ขั้นตอนที่ 2 การตั้งคำถามจากเรื่อง (Q-Question) ($\bar{X} = 4.77$, S.D = 0.42) ทั้งนี้เนื่องจากการตั้งคำถามในขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่สำคัญเพราะเป็นวิธีที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ได้อ่านหรือเรียนรู้มาเพื่อเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งขึ้น ด้วยการตั้งคำถามนี้นักเรียนจะต้องคิดเกี่ยวกับเนื้อหาในมุมมองที่แตกต่างและอาจจะมีมองเห็นปัญหาหรือความสำคัญที่ไม่เคยสนใจมาก่อน นอกจากนี้การตั้งคำถามยังช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ การสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้นเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนอีกด้วย ดังนั้น การตั้งคำถามในขั้นตอนที่สองมีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนในสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งหลาย และ รายการที่นักเรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รายการข้อ 2.6 ขั้นตอนที่ 6

การวิเคราะห์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากเรื่อง (R4-Reflect) ($\bar{X} = 4.20$, $S.D. = 1.33$) เนื่องจากขั้นตอนนี้ใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์ ในการตอบ นักเรียนอาจรู้สึกไม่มั่นใจในความสามารถของตนเอง ในการทำขั้นตอนนี้ และอาจรู้สึกกังวลหรือกังวลในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง นอกจากนี้ การวิเคราะห์และการวิจารณ์ก็อาจ ต้องการการสร้างความคิดที่ไม่เหมือนใคร ซึ่งอาจทำให้เกิดความกังวล หรือความละอายใจก่อนในการตอบสนอง การต้องพิจารณาและ วิเคราะห์เรื่องราวอาจทำให้นักเรียนรู้สึกไม่สะดวกหรือไม่สบายใจใน การแสดงความคิดเห็นของตนเอง ดังนั้น ขั้นตอนนี้อาจเป็นที่ท้าทาย และสร้างความไม่พอใจในผลลัพธ์ที่ได้เมื่อเทียบกับขั้นตอนอื่น ๆ ในกระบวนการการเรียนรู้ การแก้ไขปัญหาอาจต้องการ การสนับสนุนและการช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อนร่วมชั้น เช่น การ ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์และวิจารณ์เนื้อหา การฝึกฝนในการตั้ง คำถามที่เหมาะสมและการสร้างความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ของนักเรียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่ สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะทางการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องจะช่วยเพิ่มความพึงพอใจของนักเรียนในขั้นตอนที่ 6 ของการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ที่ช่วยในการ พัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.69$) ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับ ผลวิจัยจากซูลีพร พินิจพล (2554) และนริศรา ชยธวัช (2563) ทั้งสองงานวิจัยเห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดต่อการ ใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ซึ่งเป็นผลที่ได้จากความ เป็นมาของกิจกรรมนี้ที่เน้นการให้นักเรียนมีส่วนร่วมและการกระทำ โดยตนเอง ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานและความสัมพันธ์ที่เข้มข้น ระหว่างนักเรียนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การมีโอกาสนปฏิบัติ กิจกรรมโดยตนเองยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความมั่นใจใน การปฏิบัติตนในบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การใช้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นที่ยอมรับและมีความพึงพอใจ สูงในระดับมากที่สุดจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเห็นด้านบวกและความพึงพอใจของนักเรียนต่อการ ใช้วิธีการนี้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของตนเองอย่าง

ชัดเจน และมีความเข้าใจในวิธีการนี้ว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมและมี ประสิทธิภาพในการเรียนรู้การอ่านเชิงวิเคราะห์ในรายวิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ครูผู้สอน จำเป็นจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม และให้นักเรียน ได้ฝึกฝนการตั้งคำถาม เนื่องจากนักเรียนจะต้องอาศัยคำถามเป็น แนวทางใน การอ่าน การสรุปความ และการวิเคราะห์

1.2 เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R เป็นการ จัดการเรียนรู้ที่มีหลายขั้นตอน และเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ สำหรับนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจำเป็นต้องอธิบายแต่ละขั้นตอน อย่างละเอียดเพื่อให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนการอ่านได้ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ช่วยพัฒนาทักษะทางการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ของ นักเรียนให้สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อีกทั้งผู้เรียนมี ความสนใจในขั้นตอนการสอน จึงควรมีการวิจัยการพัฒนาผล ทักษะทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาใน ชั้นอื่น ๆ ต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนเรียนและสอบหลังเรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R กับวิธีสอน ทักษะการอ่านตามแนวคิดอื่น ๆ เช่น วิธีสอนแบบ SQ5R วิธีสอน แบบ SQP2RS วิธีสอนแบบ DR-TA เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สมบูรณ์สำเร็จได้ด้วยความกรุณา จาก คณะอาจารย์ นักศึกษา สาขาหลักสูตรและการเรียนการสอน ปีการศึกษา 2565 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ขอขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนเทศบาลวัดกลาง นักเรียน

และบุคลากรทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการเอื้อเฟื้อ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเป็นกัลยาณมิตรของทุกท่านเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วงาม. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูลีพร พินิจพล. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- ทิศนา ขัมมณี. (2555). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์. (2550). Mind Map กับการศึกษาและการจัดการความรู้. กรุงเทพฯ: ขวัญข้าว 94.
- นริศรา ชยธวัช. (2563). การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ผลการประเมิน PISA 2018. (2561). การอ่านคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สสวท. ศูนย์ดำเนินงาน PISA แห่งชาติ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2548). เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรทรัพย์ ชื่นตา. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ยุทธวิธีเมตาคอกนิชัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พริ้งเทพ เพชรบุรี. (2559). การวิจัยและพัฒนาชุดการสอนตามแนวคิดอุปมา/เปรียบเทียบ (Analogy) โดยใช้เทคนิค SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมฆลา ลือโสภะ. (2555). การพัฒนาการอ่านจับใจความด้วยวิธีการสอนแบบ SQ4R กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียน การสอนตามเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักงานวิชาการและมาตรฐาน.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สิริพร รัตนมุง. (2559). การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย). มหาวิทยาลัยศิลปากร.